

CATEQUESI DEL PAPA FRANCESC SOBRE MIGRACIONS: "MAR I DESERT"

«Unim els nostres cors i les nostres forces, perquè els mars i els deserts no siguin cementiris, sinó espais on Déu pugui obrir camins de llibertat i fraternitat»

El papa Francesc ha dedicat inesperadament la darrera Audiència general del mes d'agost a les migracions. El Papa ha alertat sobre el "pecat greu" de qui busca allunyar els migrants i refugiats a la recerca d'una vida millor, i ha lamentat la "tragèdia" que es viu a les rutes migratòries quan ha denunciat la indiferència davant dels qui moren travessant deserts i mars.

El Pontífex ha estat molt clar quan ha dit que "hi ha qui treballa sistemàticament i amb tots els mitjans per expulsar els migrants. I això, fet amb consciència i responsabilitat, és un pecat greu". Francesc ha interromput el cicle de reflexions setmanals de les catequesis dels dimecres per abordar, en una intervenció especial, la situació que es viu a "mars i deserts" que, "per a molts, per a massa persones, són mortals".

El Papa ha parlat en moltes ocasions del Mediterrani com a cementiri i en aquesta ocasió, ha lamentat que "la tragèdia és que molts d'aquests morts, la majoria, es podrien haver salvat". També ha rebutjat la creació de lleis "més restrictives" o "la militarització de les fronteres", i ha assenyalat la necessitat "d'una governança global de la migració, basada en la justícia, la fraternitat i la solidaritat". La solució, ha explicat, passa per "ampliar rutes d'accés segures i regulars per als migrants, facilitant refugi als qui fugen de guerres, violència, persecució i desastres diversos".

El Pontífex també ha parlat al tràfic de persones i ha defensat accions contra "traficants criminals que exploten despietadament la misèria aliena". Igualment, ha estat molt crític amb els qui "abandonen" els migrants als deserts, on acaben morint fora de la vista de tothom. Però també s'ha referit **“als esforços de tants bons samaritans, que fan tot el possible per rescatar i salvar els migrants ferits i abandonats a les rutes de l'esperança desesperada”**. Finalment ha interpellat: “vosaltres reseu pels migrants, pels que venen a les nostres terres per salvar la vida? I “vosaltres” voleu fer-los fora.

A continuació oferim el temps complert de la Catequesi del Papa:

Estimats germans i germanes, bon dia!

Avui posposo la catequesi habitual i voldria aturar-me amb vosaltres per pensar en les persones que – també en aquest moment – estan travessant mars i deserts per arribar a una terra on puguin viure en pau i seguretat.

Mar i desert: aquestes dues paraules tornen a aparèixer en molts testimonis que rebo, tant de migrants com de persones que es comprometen a rescatar-los. I quan dic «mar», en el context de migració, també em refereixo a l'oceà, llac, riu, totes les masses d'aigua traïdores que tants germans i germanes de qualsevol part del món es veuen obligats a creuar per arribar al seu destí. I «desert» no és només el de sorra i dunes, o el rocós, sinó també tots aquells territoris inaccessibles i perillosos com ara boscos, selves, estepes, on els migrants caminen sols, abandonats a la seva sort. Migrants, mar i desert. **Les rutes migratòries actuals sovint estan marcades per travesses de mars i deserts, que, per a moltes, massa persones, - massa! - són mortals.** Per això em vull aturar en aquest drama, en aquest dolor. Algunes d'aquestes rutes les coneixem millor perquè solen estar sovint sota els reflectors; d'altres, la majoria, són poc conegudes, però no menys transitades.

De la Mediterrània n'he parlat moltes vegades, perquè soc Bisbe de Roma i perquè és emblemàtic: el mare nostrum, lloc de comunicació entre pobles i civilitzacions, s'ha convertit en un cementiri. I la tragèdia és que molts, la majoria d'aquests morts, es podrien haver salvat. Cal dir-ho clarament: **n'hi ha que treballen sistemàticament per tots els mitjans per repel·lir els migrants – per repel·lir els migrants. I això, quan es fa amb consciència i responsabilitat, és un pecat greu.** No oblidem el que diu la Bíblia: «No maltractaràs ni oprimiràs l'emigrant» (Ex 22,20). L'orfe, la vídua i el foraster són els pobres per excel·lència a qui Déu sempre defensa i demana defensar.

També alguns deserts, per desgràcia, es converteixen en cementiris de migrants. Sovint tampoc aquí es tracta de morts “naturals”. No. De vegades els porten al desert i els abandonen allà. Tots coneixem la foto de la dona i de la filla d'Ànec, mortes de gana i de set al desert. A l'era dels satèl·lits i dels drons, hi ha homes, dones i nens migrants que ningú no ha de veure: els amaguen. Només Déu els veu i escolta el seu clam. I aquesta és una crueltat de la nostra civilització.

De fet, **el mar i el desert són també llocs bíblics carregats de valor simbòlic. Són escenaris molt importants a la història de l'èxode, la gran migració del poble guiada per Déu a través de Moisès des d'Egipte fins a la Terra Promesa. Aquests llocs són testimonis del drama del poble que fuig de l'opressió i l'esclavatge. Són llocs de patiment, de por, de desesperació, però alhora són llocs de pas cap a l'alliberament,** i quanta gent passa pels mars i els deserts per alliberar-se, avui són llocs de pas cap a la redempció, cap a la llibertat. i el compliment de les promeses de Déu (cf. Missatge per a la Jornada Mundial de l'Emigrant i del Refugiat 2024).

Hi ha un salm que, dirigint-se al Senyor, diu: «Tu t'obres camí per les aigües, / un gual per les aigües cabaloses, / i no quedava rastre de les teves empremtes» (77,20). I un altre canta així: «Guio pel desert al seu poble: / perquè és eterna la seva misericòrdia» (136,16). Aquestes paraules santes ens diuen que, per acompanyar el poble en el camí de la llibertat, Déu mateix travessa el mar i el desert; Déu no roman a distància, no, comparteix el drama dels emigrants, Déu és amb ells, amb els migrants, pateix amb ells, amb els migrants, plora i espera amb ells, amb els migrants. Ens farà bé, avui, pensar: El Senyor és amb els nostres migrants al *mare nostrum*, el Senyor està amb ells, no amb el que els rebutgen.

Germans i germanes, en una cosa podem estar tots d'acord: en aquests mars i deserts mortífers, els migrants d'avui no haurien d'estar-hi – i hi són, malauradament. Però no és mitjançant lleis més restrictives, no és mitjançant la militarització de les fronteres, no és mitjançant rebutjos com ho aconseguirem. Per contra, ho aconseguirem ampliant les rutes d'accés segures i les vies d'accés legals per als migrants, facilitant el refugi als que fugen de la guerra, la violència, la persecució i tantes calamitats; ho aconseguirem fomentant per tots els mitjans una governança mundial de la migració basada en la justícia, la fraternitat i la solidaritat. I unint esforços per combatre el tràfic d'éssers humans, per aturar els traficants criminals que s'aprofiten sense pietat de la misèria aliena.

Estimats germans i germanes, penseu en tantes tragèdies de migrants: Quants moren a la Mediterrània. Penseu a Lampedusa, a Crotone... Quantes coses lletges i tristos. I **voldria concloure reconeixent i lloant els esforços de tants bons samaritans, que fan tot el possible per rescatar i salvar els migrants ferits i abandonats a les rutes de l'esperança desesperada, als cinc continents. Aquests homes i dones valents són signe d'una humanitat que no es deixa encomanar per la malvada cultura de la indiferència i el descart: el que mata els migrants és la nostra indiferència i aquesta actitud de descartar.** I els que no poden estar com

ells «en primera línia», - penso en tants bons que hi són a primera línia, com Mediterranea Saving Humans i tantes altres associacions - no estan exclosos d'aquesta lluita per la civilització: nosaltres no podem estar en primera línia, però no n'estem exclosos; hi ha moltes maneres de contribuir, sobretot la pregària. I us pregunto a vosaltres: Vosaltres reseu pels migrants, pels que venen a les nostres terres per salvar la vida? I “vosaltres” voleu fer-los fora.

Estimats germans i germanes, **unim els nostres cors i les nostres forces, perquè els mars i els deserts no siguin cementiris, sinó espais on Déu pugui obrir camins de llibertat i fraternitat.**